



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

## UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 360/09-17

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 25. novembra 2009 predbežne prerokoval sťažnosť M. L., P., toho času vo väzbe, zastúpeného advokátom JUDr. J. T., P., ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Prešov pri rozhodovaní o jeho žiadosti z 27. novembra 2008 o prepustenie z väzby a uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. 33 T 200/08 z 25. mája 2009, a takto

### **r o z h o d o l :**

Sťažnosť M. L. o d m i e t a .

### **O d ô v o d n e n i e :**

#### **I.**

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. júna 2009 doručená sťažnosť M. L. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Prešov (ďalej len „okresný súd“) pri rozhodovaní o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 27. novembra 2008 a uznesením

okresného súdu sp. zn. 33 T 200/08 z 25. mája 2009 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“).

2. Sťažovateľ v sťažnosti v podstatnom uviedol: „Dňa 27. novembra 2009 (správne má byť 2008, pozn.) som si podal žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú som adresoval vecne a miestne príslušnému Okresnému súdu v Prešove, žiadosť bola administratívne pridelená sudcovi pre prípravné konanie, ktorý viedol môj spis sp. zn. 0 Tp 48/08, žiadosť bola súdu doručená 3. decembra 2008. O tejto žiadosti doposiaľ nebolo súdom rozhodnuté.

Následne som si podal žiadosť o prepustenie z väzby v máji 2009, táto žiadosť už bola podaná po podaní obžaloby, preto bola pridelená predsedovi senátu, ktorý vedie môj spis sp. zn.: 33 T 200/08. O tejto mojej žiadosti súd rozhodol 25. mája 2009, tak že moju žiadosť zamietol. Na súde pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby som namietal, že ešte nebolo rozhodnuté o mojej skoršej žiadosti. Súd nevzal moju námietku do úvahy, nakoľko podľa jeho vyjadrenia, sa moja skoršia žiadosť nachádza v spise sudcu pre prípravné konanie a terajšia žiadosť v spise po podaní žaloby.

Nie je pritom významné, či žiadosť o prepustenie z väzby bola doručená sudcovi pre prípravné konanie, alebo senátu Okresného súdu v Prešove. Nakoľko som žiadosť podával miestne a vecne príslušnému Okresnému súdu v Prešove. A tento súd sa mal s mojou žiadosťou vysporiadať, teda v primeranej lehote o nej rozhodnúť.

Ak predseda senátu rozhodujúci o mojej žiadosti o prepustenie z väzby nemal vedomosť, lebo táto bola založená v spise sudcu pre prípravné konanie, tak to nemôže byť ospravedlnenie nesprávneho postupu Okresného súdu v Prešove.

Postupom Okresného súdu v Prešove bolo porušené moje ústavné právo na osobnú slobodu. Súd nerozhodol v primeranej lehote o mojej žiadosti o prepustenie z väzby a následne pri mojej ďalšej žiadosti súd nebral do úvahy moju skoršiu žiadosť.“

3. V petite sťažnosti sťažovateľ žiadal, aby ústavný súd „Nálezom určil, že v postupe Okresného súdu v Prešove, pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby z 27. novembra 2008 a následne uznesením Okresného súdu v Prešove z 25. mája 2009, ktorým mi bola moja žiadosť o prepustenie z väzby zamietnutá, bolo porušené moje ústavné právo na osobnú slobodu, nakoľko toto rozhodnutie nebolo vydané z dôvodov a spôsobom ako to

určuje Trestný poriadok, čím bolo porušené moje ústavné právo na osobnú slobodu, preto žiadam, aby bolo napadnuté uznesenie Okresného súdu v Prešove zrušené ako protiústavné, a aby bolo prikázané Okresnému súdu v Prešove, aby ma ihneď prepustil na slobodu.“ Ďalej sťažovateľ žiadal priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 3 000 € a náhradu trov konania.

## II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 17 ods. 2 vety prvej ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc,

návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

6. Ústavný súd sťažnosť pred predbežným prerokovaním zaslal na vyjadrenie okresnému súdu a vyžiadal si príslušné trestné spisy (spis prípravného konania a spis súdneho konania). Predseda okresného súdu vo vyjadrení uviedol, že na sťažovateľa bola podaná obžaloba 3. decembra 2008, nasledujúci deň po podaní obžaloby bol určený termín výsluchu obvineného (sťažovateľa) na 8. december 2008 a 9. decembra 2008 bolo uznesením okresného súdu rozhodnuté o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa, pričom sťažnosť obvineného proti tomuto uzneseniu Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) 18. decembra 2008 zamietol. Ďalej predseda okresného súdu uviedol, že senát v trestnej veci vedenej pod sp. zn. 33 T 200/08 nemohol rozhodnúť o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorú podal v novembri 2008, z dôvodu, že táto žiadosť nebola sudcom pre prípravné konanie (sp. zn. 0 Tp 48/08) postúpená na rozhodnutie senátu konajúcemu na podklade obžaloby prokurátora. Z vyžiadaných spisov predseda okresného súdu pripojil len spis z prípravného konania (sp. zn. 0 Tp 48/08). Súdny spis sp. zn. 33 T 200/08 nebol zaslaný, pretože ide o nerozhodnutú väzobnú vec a termín predbežného prerokovania obžaloby bol určený na 12. november 2009.

### III.

7. Základná sťažnostná námietka sťažovateľa smeruje k tomu, že o jeho žiadosti o prepustenie z väzby z 27. novembra 2008 okresným súdom nebolo rozhodnuté. Zo spisu okresného súdu z prípravného konania ústavný súd zistil tieto relevantné skutočnosti:

18. augusta 2008 bola okresnému súdu doručená žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby, ktorú odôvodnil hlavne tým, že sa mu vážne zhoršil zdravotný stav,

24. októbra 2008 okresný súd uznesením rozhodol tak, že žiadosť sťažovateľa o prepustenie z väzby zamietol, uznesenie okresného súdu nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008,

27. novembra 2008 sťažovateľ podal ďalšiu žiadosť o prepustenie z väzby, ktorú odôvodnil tiež zlým zdravotným stavom, táto bola doručená okresnému súdu 3. decembra 2008,

3. decembra 2008 podal prokurátor okresnému súdu na sťažovateľa obžalobu,

10. decembra 2008 sudca pre prípravné konanie urobil v spise úradný záznam, že o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby z 27. novembra 2008 doručenej okresnému súdu 3. decembra 2008 nebude rozhodovať, pretože dôvody sú rovnaké ako pri predchádzajúcej žiadosti a bola podaná pred uplynutím 30-dňovej lehoty.

8. Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku má obvinený (ktorý je vo väzbe) právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Ak sa žiadosť (o prepustenie z väzby) zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť. Vychádzajúc z uvedeného zákonného ustanovenia a po oboznámení sa so spisom okresného súdu neostáva ústavnému súdu iné, než konštatovať, že postupom okresného súdu v súvislosti s nerozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby podanej 27. novembra 2008 a doručenej okresnému súdu 3. decembra 2008 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu.

9. Okresný súd po oboznámení sa s obsahom žiadosti sťažovateľa dospel k záveru, že neobsahuje nové skutočnosti, ktoré by umožňovali v zmysle § 79 ods. 3 Trestného poriadku jej podanie ešte pred uplynutím zákonom predpokladanej 30-dňovej lehoty od právoplatnosti rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti. Rozhodnutie o predchádzajúcej žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby nadobudlo právoplatnosť 4. novembra 2008, čo umožňuje ústavnému súdu konštatovať, že zákonná 30-dňová lehota na podanie novej žiadosti o prepustenie z väzby neuplynula, pričom uvedený záver platí tak k 27. novembru 2008 (podanie novej žiadosti), ako aj k 3. decembru 2008 (doručenie novej žiadosti okresnému súdu). Za týchto okolností mohol sťažovateľ podať novú žiadosť o prepustenie z väzby len vtedy, ak by v nej uviedol iné dôvody ako v predchádzajúcej žiadosti. Ústavnému súdu neprislúcha posudzovať totožnosť, resp. rozdielnosť dôvodov uvádzaných sťažovateľom v jeho žiadostiach, možno však konštatovať, že tieto sú v rozhodujúcich

bodoch (zlý zdravotný stav) totožné. Vzhľadom na nesplnenie procesných podmienok preto o tejto žiadosti okresný súd nerozhodoval a urobil o tom úradný záznam v spise. Takýto záver okresného súdu nemožno vzhľadom na okolnosti prípadu považovať za arbitrárny či dokonca svojvoľný, ktorý by vyžadoval ústavno-súdnu korekciu. Za procesné pochybenie (avšak v okolnostiach prípadu bez ústavnoprávnej relevancie) ústavný súd považoval, že úradný záznam v spise urobil sudca pre prípravné konanie až 10. decembra 2008, pričom jeho jurisdikcia sudcu pre prípravné konanie sa skončila podaním obžaloby na sťažovateľa, teda 3. decembra 2008 (mutatis mutandis I. ÚS 115/07). Po tomto dátume by teda sudca pre prípravné konanie nemohol rozhodovať o žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby ani v prípade, ak by už uplynula zákonná lehota na podanie novej žiadosti (§ 79 ods. 3 Trestného poriadku). Napokon okresný súd už v senátnom zložení rozhodol o ďalšom trvaní väzby sťažovateľa 9. decembra 2008 a sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu zamietol krajský súd 18. decembra 2008.

10. Právo obvineného žiadať o prepustenie z väzby na slobodu nie je neobmedzeným a absolútnym právom obvineného. Aj judikatúra štrasburských orgánov ochrany práva pripúšťa zákonné obmedzenie opätovného podávania žiadosti o prepustenie z väzby tou istou osobou uplynutím určitého času od predchádzajúceho rozhodnutia súdu. Za primeraný časový interval medzi dvoma preskúmaniami v prípade väzby vo veci *Bezicheri c. Taliansko* (rozhodnutie z 25. októbra 1989, *Annuaire*, č. 164) súd hodnotil jednomesačný interval. S uvedeným korešponduje aj právna úprava Trestného poriadku, ktorá viaže novú žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu na uplynutie 30-dňovej lehoty od právoplatnosti zamietajúceho rozhodnutia o predchádzajúcej žiadosti.

11. Keďže v súvislosti s nerozhodnutím o žiadosti sťažovateľa z 27. novembra 2008 o prepustenie z väzby ústavný súd nezistil možné porušenie príslušných zákonných procesných postupov, nezistil ani možné porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy, ktoré v súvislosti s pozbavením osobnej slobody vyžadujú, aby sa tak stalo zákonným spôsobom a zo zákonných dôvodov. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva

alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 101/03 alebo IV. ÚS 136/05). Preto bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá ako zjavne neopodstatnená.

12. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu uznesením okresného súdu z 25. mája 2009 ústavný súd uvádza:

Ako vyplýva z čl. 127 ods. 1 ústavy, právomoc ústavného súdu poskytovať ochranu v prípade namietaného porušenia základných práv a slobôd je iba subsidiárna, teda ústavný súd poskytuje ochranu len vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Iným súdom je pritom všeobecný súd, ktorý v rámci svojej ústavou a zákonom zverenej právomoci môže poskytnúť sťažovateľovi ochranu pred namietaným porušením jeho práv a slobôd. Ak takýto súd existuje, jeho právomoc predchádza právomoci ústavného súdu, ktorý z tohto dôvodu nemôže sťažnosť prijať na ďalšie konanie a meritórne o nej rozhodnúť (mutatis mutandis II. ÚS 130/02, III. ÚS 152/03). V prípade namietaného uznesenia okresného súdu z 25. mája 2009 bol sťažovateľ oprávnený domáhať sa ochrany svojich práv, ktoré ním mali byť porušené riadnym inštančným postupom, čiže podaním sťažnosti, o ktorej by rozhodoval krajský súd ako sťažnostný súd. Z obsahu pripojeného spisu okresného súdu vyplýva, že sťažovateľ tak prostredníctvom obhajcu aj urobil. Právomoc konať a rozhodnúť o prípadnom porušení základného práva sťažovateľa na osobnú slobodu uznesením okresného súdu z 25. mája 2009 mal teda krajský súd, čo vylučuje právomoc ústavného súdu. Preto bola sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu z 25. mája 2009 odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu.

13. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti už pri jej predbežnom prerokovaní ústavný súd nemohol rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľa, ktoré sú viazané na to, že

sťažnosti by bolo vyhovené (žiadosť o primerané finančné zadosťučinenie, náhrada trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 25. novembra 2009